

METODOLOGIA TWORZENIA TESTU

DŹĘGA D. 2009, *METODOLOGIA TWORZENIA TESTU*, ZACHODNIOPOMORSKI UNIWERSYTET TECHNOLOGICZNY W SZCZECINIE, , WWW.TEAM.WI.ZUT.EDU.PL, DOSTĘPNY W DNIU: DD-MM-RRRR.

Etap 1 - Zdefiniowanie mierzonej właściwości – określenie celu pomiaru.

Cecha mierzona – Kultura organizacyjna

- E. Schein – Całość fundamentalnych założeń, które dana grupa wymyśliła, odkryła lub stworzyła, ucząc się adaptacji do środowiska i integracji wewnętrznej.
- L.W. Rue, P.G. Holland – Zbiór wierzeń, przekonań, szerzących się w firmie, dotyczących tego, jak prowadzić interesy, jak powinni zachowywać się pracownicy i jak powinni być traktowani.
- E. Piętkiewicz, S. Kałużny – Właściwy klimat organizacyjny i sposób zarządzania, system zachęt, kwalifikacji, stosunki międzyludzkie.
- R. Deshpande, R. Parasurman – Niepisane, przestrzegane często podświadomie zasady, które wypełniają lukę między tym, co napisane, a tym co się rzeczywiście dzieje. Kultura dotyczy wspólnych poglądów, ideologii, wartości, przekonań, oczekiwań i norm.
- L.J. Mullins – Zespół wartości, tradycji, przekonań, postaw, które są istotą wszystkiego, co się robi i myśli w organizacji. Jest ona zasilana przez system obrzędów, rytuałów, wzorców komunikowania się, nieformalnych struktur.

Kultura organizacyjna projektów badawczych pozwala na zdefiniowanie zbioru cech członków zespołu projektowego, ze szczególnym uwzględnieniem roli kierownika projektu badawczego oraz w ramach ukształtowanego systemu podejmowania decyzji, motywacji oraz komunikacji. (*opracowanie własne*)

Przyporządkowanie badanego do jednego z typów 9 kultur organizacyjnych, umownej nazwy specyficznych cech instytucji (poglądów, norm, zasad zachowania w niej panujących). Praca nad opracowaniem testu 9-ciu typów kultur organizacji odbywała się w oparciu o test Richarda Harrison'a diagnozujący 4-ry typy kultur organizacyjnych oraz w oparciu o charakterystykę 9-ciu typów kultur organizacji opracowaną przez prof. Anetę Zelek.

ZEUS – kultura władzy formalnej

APOLLO – kultura roli/funkcji

ATENA – kultura zadaniowa/celowa

DIONIZOS – kultura personalna/gwiazd

GAJA – kultura geniuszu i doświadczenia

HEFAJSTOS – kultura rzemiosła

TEMIDA – kultura sprawiedliwości i egalitaryzmu

HERMES – kultura konkurencji

ARES – kultura konfliktu

Etap 2 - Określenie formatu bodźców i formatu odpowiedzi

Przygotowanie projektu testu

Celem przygotowania projektu testu sporządzono tabelę zawierającą obszary treści oraz obszary manifestacji – wskazanie, gdzie i w jaki sposób mogą przejawiać się określone obszary treści. Na potrzeby określenia kultury organizacji preferowanej przez kandydatów do zespołów projektowych wyznaczono obszary treści opisane obszarami manifestacji – tabela 1. Szczegółowy projekt testu zawiera zestawienie pt. „Cechy 9-ciu Kultur Organizacji” opracowanych przez Zespół w składzie: A. Dziurzańska, D. Dżega, A. Śmigielka-Kaczmarek, A. Worach.

Określenie formatu pozycji testowych

Na podstawie zdefiniowania mierzonej właściwości oraz szczegółowego projektu testu przyjęto stosowanie zamkniętego formatu pozycji testowych (ang. *select-response format*). Kolejny krok polegał na wyborze sposobu reprezentacji pozycji testowych:

- pozycji alternatywnych (ang. *alternate choice*) – twierdzenia lub pytania zawierające dwie możliwości odpowiedzi typu: „Prawda” - „Fałsz” lub „Tak” - „Nie”. Pozycje alternatywne znajdują zastosowanie w testach umiejętności (testach właściwości poznawczych) oraz w testach osobowości (testach właściwości afektywnych). Przy konstrukcji pozycji testowych należy dołożyć szczególnej staranności do prostoty języka, unikania sformułowań w postaci przeczeń lub
- pozycji punktowanych – przydzielanie punktów przez osobę badaną odzwierciedlające poglądy oraz odczucia badanego w ramach zdefiniowanej skali punktowej. Pozycje punktowane znalazły zastosowanie w teście autorstwa Rogera Harrisona „Diagnozowanie kultury organizacyjnej”, stanowiącym inspirację do opracowania testu badającego kultury organizacji w projektach badawczych.

Na podstawie badań Zawadzkiego oraz Strelau (1997) jako rodzaj pytań wybrano pytania zamknięte z alternatywną opcją odpowiedzi „Tak” – „Nie”. Podobnie jak w wyżej wymienionej pracy badaniu kultury organizacyjnej zespołu projektowego poddawani będą członkowie zespołów projektów badawczych – osoby dorosłe w przedziale wieku 25 – 70. Ramy przedziału wiekowego zostały określone na podstawie obserwacji składów osobowych projektów badawczych. Charakter pracy członków zespołów projektów badawczych charakteryzuje dysponowanie przede wszystkim ograniczonym czasem.

Tab. 1 Ogólny projekt testu na określenie kultury organizacyjnej zespołu projektowego

Obszary treści	Obszary manifestacji				
Cechy typowego kierownika zespołu	Cechy osobiste	Cechy ogólne	Stosunek do pracy	Stosunek do pracy zespołowej	Stosunek do członków zespołu
Cechy typowego członka zespołu	Cechy osobiste	Stosunek do pracy zespołowej	Stosunek do pracy	Stosunek do członków zespołu	Stosunek do Kierownika Projektu
Najwyższy priorytet członka zespołu	Priorytety własne	Priorytety zespołu			
Profil osoby odnoszącej sukces w zespole	Cechy osobiste	Stosunek do zespołu	Stosunek do realizowanych zadań		
Podejście zespołu do członka zespołu	Podmiotowo (osobowo)	Przedmiotowo (narzędziowo)			
Sposób wywierania wpływu na członków zespołu	System nadzoru	System motywacyjny			
Sposób kontrolowania rezultatów pracy	Kontrola	Samokontrola	Kontrola wzajemna w zespole		
System dystrybucji zadań.	Przesłanki do dystrybucji zadań	Powód podejmowania zadania			
System motywacyjny	Czynniki motywujące do zaangażowania w pracę	Powody współpracy członków zespołu	Czynniki motywujące do efektywnej współpracy		
Konkurencja w zespole	Czynniki wywołujące konkurencję	Cel konkurencji			
Konflikty i sposoby ich rozwiązywania	Czynniki wywołujące konfliktów	Sposoby tłumienia konfliktów	Sposoby konstruktywnego rozwiązywania konfliktów		
System decyzyjny	Sposoby podejmowania decyzji	Decydenci			
Struktura komunikacyjno-informacyjna	Rodzaje komunikacji	Kanały przepływu informacji	Formy przekazu informacji	Dostęp do informacji	
Relacja zespół – otoczenie	Sposoby postrzegania zespołu przez otoczenie	Sposoby w jaki zespół odnosi się do otoczenia			

Etap 3 - Generowanie pozycji testowych

Jako bazę do utworzenia pozycji testowych przyjęto opracowanie pt. „Cechy 9-ciu Kultur Organizacji”.

Etap 4 - Analiza językowo – treściowa pozycji

Analiza językowa – analiza każdej pozycji testowej pod kątem jej poprawności gramatycznej, zrozumiałości zastosowanego słownictwa, konkretności określeń. Analiza treściowa – ustala czy wszystkie pozycje testowe można treściowo wywieść z teorii mierzonej cechy.

Etap 5 - Ustalenie klucza odpowiedzi

Celem etapu 5 będzie ustalenie klucza odpowiedzi, czyli metody zliczania oraz reprezentowania wyników testów.

Etap 6 - Badanie pilotażowe

Celem badania pilotażowego będzie próbne testowanie na reprezentatywnej grupie osób docelowo poddanych badaniom.

Etap 7 - Obliczanie wskaźników statystycznych dla wszystkich pozycji testu

Badanie rzetelności i trafności pozycji testowych.

Etap 8 - Zbudowanie ostatecznej wersji testu

Uwzględnienie na etapie konstrukcji ostatecznych wersji testu „Międzynarodowych wytycznych dotyczących komputerowych i internetowych badań testowych” opracowanych przez Międzynarodową Komisję ds. Testów (wersja 2005 r.).

Etapy tworzenia testu według pracy: Hornowska E.: Testy psychologiczne. Teoria i praktyka. Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2003

